

Procesul intentat de ministrul Apărării Naționale Victor Babiuc

La 14 decembrie 1999, ministrul Apărării Victor Babiuc m-a acționat în judecată acuzându-mă că l-am calomniat prin trei dintre articolele publicate în presă, articole prin care criticam inclusiv implicarea sa, contrară legii, în numeroase afaceri (în interesul cărora se folosisese de poziția sa oficială). Câteva dintre criticile mele vizaseră de asemenea prestația mediocră a lui Victor Babiuc la conducerea Ministerului Apărării Naționale. Cele trei articole pentru care am fost dat în judecată au fost: „Un ministru genial” (iunie 1999), "Stoica&Stoica" (iulie 1999) și „Afacerile ministrului Victor Babiuc” (octombrie 1999), articole care pot fi găsite pe pagina de Publicistică a acestui site.

Pe parcursul a aproape trei ani de procese, toate cele trei instanțe de judecată m-au achitat de toate acuzațiile care îmi fuseseră aduse.

Înaltul demnitar avea să se dovedească cu atât mai puțin legitim în demersul împotriva mea cu cât ulterior avea să fie condamnat la 2 ani de închisoare cu executare pentru un schimb ilegal de terenuri aparținând MApN în beneficiul controversatului „om de afaceri” George Becali.

Fostul ministru a ales să-mi intenteze un proces civil (Tribunalul București, dosar 5974/1999) în cadrul căruia a solicitat „daune morale” de 1,5 miliarde de lei (circa 100.000 de dolari). Cererea de „daune morale” într-un cuantum atât de mare a fost posibilă întrucât Guvernul Victor Ciorbea, din care făcea parte și Victor Babiuc, adoptase anterior o Ordonanță de urgență (nr 11/1998) prin care modificase Legea taxelor judiciare de timbru (nr 146/1997) în sensul exceptării de la plata acestor taxe a celor care intentau procese civile și solicitau „daune morale” pentru „prejudicii aduse onoarei, demnității sau reputației persoanei fizice”. Numărul mare de procese pe care înalți demnitari publici ai guvernării 1997-2000 l-au intentat celor care îi criticau în presă (între ei și fostul ministru al Apărării), a fost un indiciu clar că respectiva intervenție legislativă a fost gândită mai ales în beneficiul celor aflați la guvernare – și în detrimentul criticilor lor. OUG nr 11/1998 a fost abrogată de Guvernul PSD prin OUG nr 34/2001.

Reproduc mai jos Întâmpinările pe care le-am depus la fiecare dintre cele trei instanțe de judecată, Concluziile scrise pe care le-am depus la instanța de fond, și partea cea mai relevantă din motivarea Sentinței instanței de fond.

Cauza a fost soluționată de următorii judecători: la Tribunalul București – **Cornel Dobraniște**; la Curtea de Apel București – **Maria Roman, Magdalena Cristide Șerbănescu, Lucreția Chiriceanu**; la Curtea Supremă de Justiție – **Eugenia Popa, Eugenia Pușcariu, Dănuț Cornoiu**.

Domnului președinte al Tribunalului București

- Secția civilă -

Subsemnatul Valerian Stan, cu domiciliul în București (...), formulez următoarea

ÎNȚIMPINARE

la Cererea de chemare în judecată care a fost formulată împotriva mea de reclamantul Victor Babiuc, cu domiciliul ales la Societatea Civilă Profesională de Avocați "Sulică & Asociații", având sediul în București, bulevardul Nicolae Bălcescu numărul 7, etajul 3, apartamentele 7 și 8, sector 1.

La data de 1 iunie 2000, am aflat de la persoane din administrația ziarului "Cotidianul" că pe rolul Secției Civile a Tribunalului București se află, încă din luna decembrie 1999, Cererea de chemare în judecată formulată de reclamant împotriva mea. De la data chemării mele în judecată și până în prezent nu am primit nici o citație în cauză.

În calitate de colaborator al ziarului "Cotidianul", pe parcursul anului 1999, am publicat un număr de articole referitoare la reclamant, care, în acea perioadă, îndeplinea funcția de ministru al Apărării. Resping acuzațiile formulate de reclamant împotriva mea după cum urmează:

1. În legătură cu articolul "Un ministru genial" din data de 14 iunie 1999

Articolul meu a fost secvență a unei dezbateri publice, care a avut loc la nivelul presei și al Parlamentului României cu privire la neconstituționalitatea unei hotărâri de guvern inițiată de ministrul Apărării pentru reorganizarea Ministerului Apărării. În presă, în dezbaterea parlamentară și în articolul meu există argumente care arată că hotărârea de guvern amintită este neconstituțională. În orice caz, considerațiile mele din acest articol (dar și din celelalte incriminate de reclamant) vizează activitatea unei "persoane aflate la guvernare", în legătură cu care, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, limitele libertății de exprimare sunt mai largi decât în cazul celorlalte persoane. În plus, ele sunt opinii de natură politică și juridică și nu pot să constituie, așa cum pretinde reclamantul, o defăimare, după cum defăimătoare nu sunt nici pasajele pamfletare ale textului meu.

2. În legătură cu articolul "Stoica & Stoica" din data de 5 iulie 1999

Anterior acestui articol, presa a publicat în repetate rânduri date despre afacerile reclamantului, inclusiv despre incompatibilitatea calității de membru al guvernului cu pozițiile ocupate în cadrul unor organizații cu scop comercial. Atunci când am făcut afirmația că reclamantul este "un afacerist venal" am avut în vedere - și am precizat în mod expres acest lucru, "așa cum a dezvăluit presa" - numeroasele articole apărute în presă anterior publicării textului meu. Ațasez fotocopii de pe cinci din articolele la care mă refer, apărute în publicațiile "Adevărul", "Evenimentul zilei" și "Cotidianul".

3. În legătură cu articolul "Afacerile ministrului Babiuc", din data de 25 octombrie 1999

Am afirmat, și reclamantul nu contestă nici una din afirmațiile mele (uneori, dimpotrivă, le confirmă expres) că acesta:

-a fost, alături de George Constantin Păunescu și Alexandru Dinulescu, persoane publice cu o reputație defavorabilă, așa cum au fost prezentați ani la rând în presă, unul din conducătorii băncii falimentate Bankcoop

-a fost patron al companiei de shipping Navlomar

-a fost acționar, alături de Viorel Cataramă și George Danielescu, persoane publice cu o reputație defavorabilă, așa cum au fost prezentați ani la rând în presă, la banca Libra Bank

-potrivit informațiilor publicate în ziarul "Adevărul" din data de 11 iunie 1996 (fotocopie anexată) a obținut ilegal, ca membru al guvernului, printr-o hotărâre de guvern, sediu pentru S.C. Romcontrol, la care era acționar.

Fără să conteste nici una din aceste afirmații – dimpotrivă, recunoscând în mod explicit că sunt "fapte reale" – reclamantul se consideră calomniat, întrucât respectivele fapte ar fi prezentate "tendențios și speculativ".

Față de cele de mai sus solicit:

- repunerea cauzei pe rol și citarea mea la domiciliul indicat
- respingerea acțiunii reclamantului
- obligarea reclamantului la suportarea cheltuielilor de judecată

Valerian Stan

2 iunie 1999

CONCLUZII SCRISE

(depusse pentru termenul din 31 ianuarie 2001 de la instanța de fond,
termen la care nu am putut fi prezent din cauza unei deplasări în Statele Unite ale Americii)

Articolele publicate de mine nu au făcut parte dintr-o campanie, ci au fost prilejuite de un număr de atitudini și de decizii ale reclamantului, controversate și cu un ecou negativ în societatea românească, pe timpul cât a fost ministru al Apărării (a) și de numeroase dezvăluiri aparute în presa privind implicarea acestuia în mai multe afaceri private în aceeași perioadă, în care a fost titularul portofoliului Apărării (b).

Publicarea acestor articole a răspuns și unui interes legitim al opiniei publice românești de a fi informată în legătură cu buna funcționare a instituțiilor publice și cu comportamentul demnitarilor și al funcționarilor publici.

a) Una din controversele cele mai aprinse a fost aceea cu privire la inițiativa ministrului Babiuc de a reorganiza Ministerului Apărării Naționale printr-o hotărâre de Guvern; critica pe care pe care eu am făcut-o - în limitele regulilor deontologice jurnalistice acceptate într-o societate democratică - a avut în vedere mai ales dispozițiile constituționale și ale Legii apărării naționale nr 45/1994 care stabilesc că organizarea armatei (MApN este o componentă a armatei) se face prin lege (art 117, alin 2 din Constituția României: "Structura sistemului național de apărare, organizarea armatei, pregătirea populației, a economiei și a teritoriului pentru apărare, precum și statutul cadrelor militare, se stabilesc prin lege organică"; art 27 din Legea nr 45/1994: "Armata are în organizare: organele centrale ale Ministerului Apărării Naționale, categoriile de forțe și organele militare teritoriale."; art 28 din Legea nr 45/1994: "Organele centrale ale Ministerului Apărării Naționale sunt stabilite prin lege").

Decizia ministrului Apărării a fost criticată nu numai în "Cotidianul", ci și în alte ziare. Cotidianul independent de mare tiraj "Adevărul" a făcut-o în termeni foarte severi, ținând nu doar de stilul pamfletar cel mai caustic, clar și de argumente despre politizarea armatei, inclusiv a instanțelor judiciare militare (anexele 1 și 2). O atitudine critică față de inițiativa ministrului a adoptat și fostul ministru al Apărării Gheorghe Tinca (anexa 3) dar și numeroși parlamentari, care l-au obligat pe ministrul Apărării să meargă în Parlament și să răspundă pe această temă criticilor lor.

La reproșul pe care reclamantul mi-l face că demersul meu pe această temă ar fi făcut parte dintr-o campanie îndreptată împotriva sa, precizez că în articolul meu ("Un ministru genial", din 14.06.99) am criticat, pentru aproape același lucru, și ceea ce făcuseră anterior, în anii în care se aflaseră la guvernare, partidele din opoziție, care acum îi reproșau ministrului Babiuc inițiativa sa.

Cât privește nepublicarea dreptului la replică, precizez că eu aveam statutul de colaborator extern al ziarului "Cotidianul" și nu aveam calitatea de a decide cu privire la publicarea sau nepublicarea unor asemenea texte.

b) În repetate rânduri, presa a dezvăluit faptul că ministrul Apărării a fost implicat în mai multe afaceri private, implicare pe care reclamantul nu o contestă, recunoscând, dimpotrivă, că sunt "fapte reale". Au existat ziarști care au criticat acest lucru mai ales din perspectiva art 104 din Constituția României care prevede că: "Funcția de membru al Guvernului este incompatibilă cu exercitarea unei funcții de reprezentare profesională salarizate în cadrul organizațiilor cu scop comercial" (reclamantul a fost remunerat ca membru în conducerea unor bănci și societăți comerciale - de exemplu, anexa 5). Am împărtășit și împărtășesc această opinie și am considerat, asemeni altor ziarști (anexele 4 și 5), că prezența ministrului Apărării în afaceri alături de mai multe persoane cu o reputație publică defavorabilă (unele dintre ele aflate de mulți ani în cercetarea organelor penale - George Constantin Păunescu, Alexandru Dinulescu, Viorel Cataramă, George Danielescu) este neonorantă pentru un demnitar public deținând o poziție precum aceea de ministru al Apărării.

Este neadevărat că aș fi afirmat că reclamantul ar fi vinovat de falimentarea băncii Bankcoop. În articolul "Afacerile ministrului Victor Babiuc", din 25.10.1999, am scris că Bankcoop a fost "falimentată, cum știm, de ilegalitățile camarazilor dlui Babiuc" (din conducerea băncii, evident). Reclamantul a făcut parte din Consiliul de Administrație al Băncii între septembrie 1998 și octombrie 1999 iar falimentul acesteia a fost declarat, oficial, la începutul anului 2000. Reclamantul a demisionat din Consiliul de Administrație al Bankcoop la data de 15.10.1999, anterior articolului scris de mine, dar ca urmare a semnalării în presa a incompatibilității dintre funcția publică pe care o îndeplinea și funcția de reprezentare pe care o definea într-o societate bancară, pentru care a primit o "remunerație".

Independent de sensul și aplicabilitatea, posibil de discutat, ale art 104 din Constituția României, în raport cu exigentele de corectitudine, obiectivitate și integritate pe care le presupune o funcție publică așa cum este și cea de ministru, pe care reclamantul o îndeplinea în perioada respectivă, critica prezentă în articolul meu, ca și în alte numeroase articole, care nu îmi aparțin, consider că este îndreptățită.

Articolele pe care eu le-am publicat nu au făcut parte din vreo campanie împotriva fostului ministru al Apărării. În toți anii de după 1990, în care am scris sute de articole despre comportamentul persoanelor publice (mai ales al politicienilor aflați la guvernare), am avut înainte de toate în vedere rolul pe care presa îl are în societățile democratice, acela de "câine de pază public". Atunci când am găsit că un anumit comportament trebuie supus criticii publice am făcut-o indiferent de cine era persoana respectivă și indiferent dacă o mai criticasem sau nu până atunci (iar dacă da, de câte ori și la ce intervale în timp o mai făcusem). Această atitudine am avut-o inclusiv față de persoanele pe care eu și organizațiile din care am făcut parte le-am susținut să acceadă la putere (fostul președinte Emil Constantinescu, fostul ministru al Lucrărilor Publice Nicolae Noica, candidatul CDR la postul de primar general al Capitalei Călin Cătălin Chiriță, fostul ministru Valeriu Stoica etc - câteva exemple, în anexele 6-14). La fel am procedat și cu colegii mei de la Alianța Civică, organizație în a cărei conducere m-am aflat mai mulți ani la rând - câteva exemple, în anexele 15-18).

Despre comportamentul criticabil al fostului ministru al Apărării au scris categoric mai mult decât mine și decât ziarștii de la "Cotidianul" (și în termeni adesea mai severi) mulți alți ziarști (de exemplu, cei de la cotidianul "Adevărul" - anexele 1,2,4,5,19,20,21,22,23,24).

Afirmația pe care am făcut-o că ministrul Babiuc este un "afacerist venal" a avut în vedere că:

-reclamantul era implicat în mai multe afaceri (pe care le-am numit în articolele mele și în întâmpinarea depusă la dosar în data de 2.06.00), într-una din acestea fiind și remunerat (salarizat), deși Constituția nu îi permitea lucrul acesta (într-unul din cazurile făcute publice de presă, ministrul Apărării a și renunțat la afacerea în care era implicat - anexa 5);

-folosindu-se de funcția pe care o avea, a obținut ilegal din proprietatea publică a statului un sediu pentru firma sa S.C. Romcontrol (anexa 19).

Articolele mele nu au produs prejudicii reclamantului. Înlocuirea sa de la conducerea Ministerului s-a produs ca urmare demisiei sale (luna februarie 2000) din partidul căruia MApN i-a fost repartizat prin "algoritmul" convenit la nivelul fostei coaliții de guvernare iar în alegerile parlamentare din toamna anului trecut domnul Babiuc a candidat și a fost ales deputat, ceea ce denota faptul ca imaginea sa publica nu a fost afectata, nici in cadrul Partidului National Liberal, pe ale cărui liste a candidat, nici in ochii electoratului. Despre alt gen de prejudicii, reclamantul nu face vorbire.

Solicit onoratei instante sa tina seama de împrejurarea ca reclamantul nu a chemat in judecata pe nici unul din ceilalți autori ai unor articole critice la adresa domniei sale, cu toate ca in multe din aceste articole se regasesc o nota de critica vehementa si de pamflet cu mult mai dure decât in articolele mele. In acest sens, inteleg sa ma refer la raportul **"Condiția libertății presei in Romania (cazuri de hărțuire a jurnaliștilor in perioada 1999 - 2000)" al Agenției de Monitorizare a Presei - Academia Catavencu - București - noiembrie 2000 (anexat in copie-extras).**

Consecința logica este aceea ca reclamantul nu a contestat, ci a dat implicit girul adevarului, tuturor afirmațiilor critice cuprinse in acele articole, afirmații care se regăsesc si in articolele mele.

De asemenea, solicit onoratei instante sa aiba in vedere împrejurarea ca articolele incriminate prin acțiunea reclamantului corespund dreptului la informația de interes public (categoric, continutul acestor articole se refera la chestiuni si oferă informații de interes public), care nu poate fi ingradit, decât in limitele prevăzute prin art 31 alin3 din Constitutia României.

Prin urmare, norma cuprinsa in art 30 alin 6 din Constitutia României, se justifica a fi interpretata in concordanta cu art 31 alin 3 din Constitutia României (interpretare sistematica), dar si in raport cu modul de formulare al art 30 alin 6 din Constitutie, din care rezulta ca acest text nu prevede in mod expres o limitare cu privire la natura informației exprimate, ci cu privire la rezultatul final al exercițiului libertatii ele exprimare.

Atata vreme cat exprimarea unei critici este facuta cu respectarea deontologiei profesionale, intr-un limbaj coerent, civilizat (chiar daca vehement), cu argumente, in sine aceasta nu conduce la defaimarea persoanei vizate prin critica, ci este de natura sa constituie un mijloc de informare pentru opinia publica, un avertisment necesar pentru destinatarul criticii - mai ales atunci cand el gestioneaza interese si bani publici - si un mijloc de asanare a practicilor negative ale demnitarilor si funcționarilor publici, iar in final un fundal al progresului social general.

De asemenea, solicit sa fie aplicata si norma continuta in art 49 alin 2 din Constitutia României, care arata ca restrângerea unui drept sau a unei libertăți trebuie sa fie proporționala cu situatia care a determinat-o si nu poate atinge existenta dreptului sau a libertății.

Ducând la absurd imputările reclamantului cu privire la afectarea imaginii sale publice prin articolele mele critice, pretentia domniei sale se intelege a fi aceea de a nu fi scris aceste articole, iar intr-un plan mai general, aceea ca libertatea fie exprimare sa fie sublima, dar inexistentă, deci sa nu se manifeste in mod critic. Dimpotrivă, tocmai exprimarea unei critici (argumentate, serioase) este insasi esența libertății de exprimare (pentru osanale nu era necesar sa se prevada aceasta libertate fundamentala), care ar fi anihilata daca s-ar admite teza reclamantului.

În hotărârea pe care o veți lua vă rog să aveți în vedere și faptul că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a fost și este în mod constant In sensul protejării libertății presei, ca "unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice") și al lărgirii continue a conținutului ei. Potrivit CEDO, "limitele criticii presei sunt mai largi cu privire la politicieni decât în raport cu indivizii obișnuiți", iar libertatea presei acoperă în aceste cazuri "nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferența sau considerate inofensive, dar și pe acelea care ofensează, șochează sau deranjează" (cazul Lingens versus Austria în "Libertatea de exprimare - Decizii ale Curții Europene a Drepturilor Omului", Centrul pentru Drepturile Omului, București, 1996).

Mai mult, în motivarea hotărârii prin care statul român a fost condamnat în cazul ziaristului Ionel Dalban, Curtea Europeană a argumentat chiar că "libertatea presei scrise include și recurgerea la o anumită doză de exagerare și chiar de provocare" (Monitorul Oficial al României, partea I, Nr 277/20.VI.2000). Curtea a reprodus și o parte din motivarea opiniei separate a judecătorului M.C. de la Tribunalul Neamț care s-a opus condamnării ziaristului Ionel Dalban: "Ziaristul are dreptul și obligația de a pune în discuție instituțiile și oamenii acestora, pentru a controla dacă munca lor este satisfăcătoare, dacă ei își justifică mandatul cu care au fost învestiți și dacă prestigiul cu care sunt înconjurați este autentic sau fals".

PENTRU TOATE ACESTE ARGUMENTE, SOLICIT RESPINGEREA CA NEÎNTEMEIATA A ACȚIUNII RECLAMANTULUI.

**Curtea de Apel București Secția
a III-a Civilă Dosar nr 2831/2001**

Domnului Președinte al Curții de Apel București (Secția a III-a Civilă)

Domnule Președinte,

Subsemnatul Valerian Stan, în calitate de intimat-pârât, cu domiciliul în București (...), formulez următoarea

ÎNȚÂMPINARE

la apelul introdus de Victor Babiuc, cu domiciliul ales la societatea civilă de avocați „Babiuc, Sulică&Asociații” cu sediul în București, Bd Iancu de Hunedoara nr 8, bl H3, et 1, sectorul 1,

solicitând ca prin hotărârea ce o veți pronunța să dispuneți respingerea apelului și menținerea în tot a sentinței apelate. Nu solicit cheltuieli de judecată.

MOTIVE:

Așa cum am arătat și în fața instanței de fond - și cum am probat cu multe dintre articolele pe care le-am scris în diferite publicații - articolele mele nu au făcut parte dintr-o „campanie” împotriva apelantului. În toți anii de după 1990, am scris sute de articole vizând comportamentul oamenilor politici, al demnitarilor și al altor persoane publice. Dintre acestea numai trei sau patru l-au vizat pe apelant de-a lungul multor ani în care el a deținut poziții publice dintre cele mai importante: ministru

de Interne, al Justiției și al Apărării Naționale. În tot ceea ce am scris în articolele mele, m-am străduit să evit chestiunile marginale și ale vieții private ale persoanelor publice și să mă concentrez exclusiv pe teme de interes public (și, prin aceasta, de interes legitim).

Criticile mele au fost în acord cu statutul public pe care mi l-am asumat, acela de activist civic și ziarist. De pe această poziție, nu am avut nici un interes să duc „campanii” de presă sau de alt gen împotriva unuia sau altuia dintre oamenii politici, împotriva unuia sau altuia dintre demnitarii publici. De-a lungul anilor, în ceea ce eu am scris, am fost cu mult mai critic decât față de D-l Babiuc chiar față de unii dintre colegii mei „civici” și cu unii dintre politicienii pe care i-am susținut să ajungă la putere. Am fost unul dintre liderii Alianței Civice (am îndeplinit inclusiv un mandat de președinte al A.C.). Când am apreciat că comportamentul prietenilor și colegilor mei din AC. trebuia criticat, nu am ezitat să fac lucrul acesta. La fel, ca să mai dau un exemplu, Alianța Civică și eu, ca lider al organizației, l-am susținut pe Emil Constantinescu să acceadă în poziția cea mai înaltă în stat. Odată ce D-l Constantinescu a ajuns președinte al țării, am considerat că este de datoria mea - de activist civic și ziarist - să "cenzurez", atunci când este cazul și în limitele acceptabile într-o societate democratică, comportamentul fostului meu coleg din Alianța Civică. Așa cum am probat în fața instanței de fond, articolele mele critice la adresa lui Emil Constantinescu (ca să reiterez numai exemplul acesta din multele pe care le-am dat - anexele 6-14 la "Concluziile scrise") au fost cel puțin la fel de severe (și în orice caz, mult mai numeroase) ca acelea privindu-l pe D-l Babiuc. Este adevărat, articolele care îl vizează pe D-l Babiuc au fost scrise într-o perioadă relativ scurtă de timp. Lucrul acesta s-a întâmplat exclusiv pentru faptul că mai ales în acea perioadă presa dezvăluia o parte din multele afaceri în care D-l Babiuc era implicat (nu o dată, împotriva legii).

Așa cum am învederat și instanței de fond, criticile cu privire la unele decizii pe care D-l Babiuc le-a luat în exercitarea mandatului său de ministru al Apărării au reprezentat considerații politice, militare și juridice pe care într-o societate democratică oricine le poate exprima - iar ziaristii sunt primii îndreptățiți - atunci când se raportează la activitatea "persoanelor aflate la guvernare". Criticile pe care eu le-am făcut au avut deopotrivă îndreptățirea ziaristului dar și a celui care avea o pregătire militară și juridică (aptă, în principiu, să îndreptătescă exprimarea respectivelor opinii). În plus, exact aceleași critici la adresa deciziilor D-lui Babiuc au fost făcute - în termeni chiar mai severi decât ai mei, așa cum am probat în fața instanței de fond - de presă, de oameni politici, de Opoziția parlamentară și de predecesori ai D-lui Babiuc în fotoliul ministerial. În acest sens, consider riguros exacte aprecierile instanței de fond potrivit cărora "nici unul din articole nu a avut un caracter denigrator, ofensator ori calomniator". Consider că modalitățile de exprimare a opiniilor mele au fost în limitele eticii jurnalistice și ale libertății de exprimare, pe care trebuie să le recunoască orice persoană cu statutul public pe care l-a avut D-l Babiuc. Este vădit nesuștinută afirmația apelantului că opiniile mele ar fi avut scopul de "a compromite" persoana acestuia.

În privința numeroaselor afaceri în care a fost implicat D-l Babiuc pe timpul cât a fost ministru al Apărării, arăt că am împărtășit și împărtășesc și în continuare opinia ziaristilor care, înaintea mea, au considerat că o asemenea implicare a fost contrară art 104 din Constituția României: "Funcția de membru al Guvernului este incompatibilă cu exercitarea unei funcții de reprezentare profesională salarizate în cadrul organizațiilor cu scop comercial". D-l Babiuc s-a aflat într-o asemenea incompatibilitate (un exemplu, în anexa 5 a "Concluziilor scrise"). De altfel, ca urmare a criticilor în acest sens ale presei (făcute înaintea mea și pe care eu le-am invocat în ceea ce am scris), D-l Babiuc s-a și retras dintr-una din funcțiile de acest gen (la 15 octombrie 1999, din conducerea Băncii Bankcoop, "falimentată" oficial câteva luni mai târziu). Am considerat de asemenea, la fel ca mulți alți ziarști - a se vedea anexa 1 la prezenta întâmpinare și anexele 4 și 5 la "Concluziile scrise" - că prezența ministrului Apărării în afaceri alături de mai multe persoane cu o reputație proastă (unele dintre ele aflate de mulți ani în cercetarea organelor penale - George Constantin Păunescu, Viorel Cataramă, Alexandru Dinulescu, George Danielescu), ca și alături de cetățeni străini (afaceri în care ministrul Apărării a beneficiat de importante "înlesniri fiscale" din partea unei administrații din care făcea parte "la vârf") este cel puțin neonorantă (dar și nelegală) pentru un demnitar public cu o asemenea poziție. Atunci când am făcut afirmația că D-l Babiuc este un afacerist "venal" am avut în vedere toate

aceste lucruri, ca și faptul, foarte concret, că dânsul, ca membru al Guvernului, a obținut, contrar legii, printr-o hotărâre a Guvernului din care făcea parte, din proprietatea publică a statului, un sediu pentru firma sa "S.C. Romcontrol" ("vânzarea-cumpărarea" s-a făcut fără organizarea unei licitații publice), Presa (centrală, de cel mai mare tiraj) a dezvăluit aceste lucruri la jumătatea anului 1999 (a se vedea anexa 19 a "Concluziilor scrise"), anterior, deci, articolelor pe care eu le-am scris. Articolele mele s-au bazat pe aceste dezvăluiri - nedezmințite vreodată de D-l Babiuc - și pe faptul că funcționari ai Departamentului de Control al Guvernului (instituție pe care am condus-o în perioada decembrie 1996 - august 1997) mi-au confirmat aspectele amintite.

În privința întemeierii în drept a Întâmpinării, rog instanța de apel să aibă în vedere argumentele legislative și de jurisprudență (a instanțelor naționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului) pe care le-am învederat instanței de fond prin "Concluziile scrise". Instanța de apel are în cauzele Lingens împotriva Austriei și Dalban împotriva României - bine cunoscute ei, invocate de mine în fața instanței de fond și însușite de D-l Babiuc în apelul său - două din foarte multele argumente ale CEDO pentru a da o soluție temeinică într-o cauză în care o "persoană aflată la guvernare" solicită condamnarea unui ziarist care "pune în discuție instituțiile și oamenii acesteia". Rog instanța de recurs să constate că, în acest context, apelantul a invocat în mod eronat decizia Curții de la Strasbourg în cazul Constantinescu împotriva României (statutul persoanelor pe care Curtea a considerat că D-l Constantinescu le-a calomniat atunci când le-a numit "delapidatoare" - excesiv, indiscutabil, așa cum eu nu am făcut-o în articolele incriminate - este în mod categoric diferit de cel al fostului ministru al Apărării). Pentru aceste motive, vă rog, Domnule Președinte, să respingeți acțiunea formulată de apelant și să mențineți în tot sentința instanței de fond.

Depun prezenta în trei exemplare. În interesul judecării cu celeritate a prezentei cauze, la data de 10 septembrie 2001, am expediat câte un exemplar apelantului Victor Babiuc și intimatei-pârâtă S.C. RH Press S.R.L. (prin poștă, prin scrisori recomandate cu confirmare de primire, potrivit recipiselor atașate în anexa 2 la prezenta Întâmpinare).

Valerian Stan

10 septembrie 2001

CURTEA SUPREMA DE JUSTIȚIE
Dosarul civil nr. 366/2002

Domnule Președinte,

Subsemnatul Valerian Stan, cu domiciliul în București (...), în calitate de intimat pârât, formulez următoarea

ÎNTÂMPINARE

la recursul declarat de Victor Babiuc, cu domiciliul ales la S.C.A. "BABIUC, SULICA & ASOCIAȚII", cu sediul în București, Bd Iancu de Hunedoara nr 8, bl H3, et 1, sectorul 1,

solicitând ca prin hotărârea ce o veți pronunța să respingeți recursul și să mențineți în tot decizia recurată. Nu solicit cheltuieli de judecată.

MOTIVE

Recurentul reclamant nu a făcut nici o dovadă - nici în fața instanței de fond, nici a celei de apel și nici în recursul formulat - că subsemnatul ar fi comis o faptă ilicită care să-i fi produs un prejudiciu.

În recursul său, fostul ministru al Apărării reclamă faptul că prin articolele pe care eu le-am publicat în ziarul "Cotidianul" i-aș fi afectat imaginea publică în sensul în care cele afirmate de mine ar fi "influențat negativ percepția publică asupra persoanei și activității sale". Susținerea recurentului reclamant este lipsită de temei. Fostul ministru al Apărării nu a putut și nici nu va putea să facă vreodată proba că articolele mele ar fi influențat negativ percepția publică asupra persoanei și activității sale. Spre deosebire de persoanele de "rând", oamenii politici au posibilitatea să verifice care este percepția publică asupra persoanei și activității lor. Una dintre aceste posibilități este participarea oamenilor politici la alegeri. Ulterior articolelor mele, fostul ministru al Apărării a candidat și a fost ales deputat în Parlamentul României. În aceste condiții consider că recurentul reclamant nu poate să facă dovada, în vreun fel credibil, că percepția publică asupra sa a fost afectată de articolele mele. În altă ordine de idei, învederez instanței faptul că recurentul reclamant se contrazice în cererea sa atunci când susține, pe de o parte, că afirmațiile mele au afectat percepția publică asupra persoanei și activității sale, iar pe de altă parte că respectivele afirmații au fost "lipsite de orice temei credibil" (fila 2 a recursului reclamantului).

În al doilea rând, consider că atât instanța de fond cât și cea de apel au reținut în mod corect că statutul de demnitar public al fostului ministru trebuie avut în mod obligatoriu în vedere atunci când sunt luate în discuție limitele libertății de exprimare și ale dreptului presei de a scrie despre activitatea și comportamentul demnitarilor publici. Jurisprudența instanțelor naționale -pe care am invocat-o în întâmpinările anterioare, aflate la dosar - este constantă în acest sens. Același lucru este valabil și în cazul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. Așa cum am arătat și în fața instanțelor de fond și de apel, hotărârile Curții de la Strasbourg sunt constante în sensul protejării libertății presei, ca "unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice". Prin cazurile Lingens împotriva Austriei și Dalban împotriva României, ca să mă refer numai la cele două cazuri dintr-o jurisprudență foarte bogată a Curții, sa decis că "limitele criticii presei sunt mai largi cu privire la politicieni decât în raport cu indivizii obișnuiți" iar libertatea presei acoperă în aceste cazuri "nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență sau considerate inofensive, dar și pe acelea care ofensează, șochează sau deranjează". În cazul Ionel Dalban, Curtea a statuat că libertatea presei include chiar și "recurgerea la o anumită doză de exagerare și chiar de provocare". În cuprinsul hotărârii sale, Curtea Europeană a reprodus opinia separată a judecătorului Mihai Ciubotaru, de la Tribunalul Neamț, care s-a opus condamnării ziaristului Dalban: "Ziaristul are dreptul și obligația de a pune în discuție instituțiile și oamenii acestora, pentru a controla dacă munca lor este satisfăcătoare, dacă ei își justifică mandatul cu care au fost învestiți și dacă prestigiul cu care sunt înconjurați este autentic sau fals". Cele trei articole pe care eu le-am scris despre fostul ministru al Apărării (trei din mai multe zeci, referitoare la mai multe zeci de politicieni și demnitari) nu au vizat chestiuni de natură privată, ci exclusiv de interes public - și prin asta legitim - cu privire la activitatea și comportamentul public al fostului ministru. Aici doresc să învederez instanței și următorul fapt. Articolele 998 și 999 ale Codului civil, care reglementează răspunderea civilă delictuală generală dar sunt aplicabile și în materia "delictelor de presă" (interferând, deci, cu libertatea de exprimare) sunt în vigoare încă din anul 1864, deci cu 130 de ani înainte ca România să ratifice Convenția Europeană a Drepturilor Omului. De altfel, conștientă de caducitatea dispozițiilor art 998 și 999, interferând cu libertatea de exprimare, Adunarea Constituantă a stabilit (art 30 din Constituția României) că "Delictelor de presă se stabilesc prin lege". Or, nici după mai mult de zece ani de la adoptarea Constituției autoritățile române nu au îndeplinit această cerință constituțională.

În al treilea rând, așa cum am atătat și în fața instanțelor de fond și de apel, criticile cu privire la unele decizii pe care d-l Babiuc le-a luat în exercitarea mandatului său de ministru au reprezentat considerații de natură politică, militară sau juridică pe care într-o societate democratică oricine le poate exprima - iar ziaristii sunt primii îndreptățiți - atunci când se raportează la activitatea "persoanelor aflate la guvernare". Exact aceleași critici pe care eu le-am făcut la adresa fostului ministru au fost făcute - în termeni mai "severi" decât ai mei - așa cum am probat prin materialele depuse la dosar, de presă, de oameni politici și de persoane care anterior d-lui Babiuc au îndeplinit funcția de ministru al Apărării. Lucrul acesta l-am făcut, cu privire la inițiativele ministrului de reorganizare a Armatei, cu circa o lună înaintea mea, inclusiv primul adjunct al ministrului Babiuc, șeful Statului Major General, generalul Constantin Degeratu (anexa 1 a prezentei întâmpinări). Așa cum instanțele precedente au reținut, tonul pe care eu l-am folosit în articolele mele a fost unul care nu a depășit limitele deontologiei ziaristice, "nici unul din articole nu a avut un caracter denigrator, ofensator sau calomniator". De asemenea, așa cum corect a reținut instanța de apel, "pentru articolul cel mai incisiv, reclamantul și-a putut exercita dreptul la replică, împrejurare necontestată de reclamant".

În al patrulea rând, în privința criticilor pe care le-am făcut în legătură cu implicarea în numeroase afaceri a ministrului Apărării, arăt că am împărtășit și împărtășesc și în continuare opinia ziaristilor care, înaintea mea, au considerat că o asemenea implicare a fost contrară art 104 din Constituția României. "Funcția de membru al Guvernului este incompatibilă cu exercitarea unei funcții de reprezentare profesională salarizate în cadrul organizațiilor cu scop comercial". În mai multe situații, d-l Babiuc s-a aflat, în opinia mea, într-o asemenea incompatibilitate (am depus la dosarul cauzei mai multe exemple în acest sens). De altfel, ca urmare a criticilor presei (făcute înaintea mea, și pe care eu le-am menționat în ceea ce am scris) d-l ministru s-a și retras din una din afaceri (la 15 octombrie 1999, din conducerea Băncii Bankcoop, "falimentată" oficial câteva luni mai târziu). Am considerat de asemenea, la fel ca mulți alți ziaristi (am depus la dosar materiale în acest sens) că prezența ministrului Apărării în afaceri alături de mai multe persoane cu o reputație publică proastă era cel puțin neonorantă. Așa cum am arătat în dosar, presa a scris ani la rând, fără ca d-l ministru să dezmințască vreodată, despre asocierea în afaceri cu persoane aflate mult timp în cercetarea organelor penale (George Constantin Păunescu, Viorel Cataramă, Alexandru Dinulescu etc) sau cu cetățeni străini (irakieni) iar firmele sale au beneficiat de înlesniri fiscale. Atunci când am criticat implicarea în afaceri a ministrului Apărării am avut în vedere toate aceste lucruri, ca și faptul foarte concret că d-l Babiuc, ca membru al Guvernului s-a folosit de poziția sa publică în interes privat și a obținut ca Guvernul din care făcea parte să dea o hotărâre prin care a atribuit uneia din firmele sale un imobil. Așa cum rezultă din scrisoarea Registrului Comerțului (anexa nr 2), la data de 5 octombrie 1998 d-l ministru a deveni acționar al SC ROMCONTROL SA iar la data de 19 noiembrie 1998, prin HG 811 (anexa 3), Guvernul a atribuit firmei d-lui ministru un imobil din patrimoniul Regiei Protocolului de Stat. Atribuirea s-a făcut "cu plată, fără licitație", încălcându-se astfel dispozițiile Legii nr 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, care obliga la stabilirea prețului imobilului prin acțiunea conjugată a cererii și ofertei de pe piața imobiliară.

În sfârșit, precizez că, așa cum rezultă din materialele pe care le-am depus până acum la dosar (cărora le adug pe cele din anexa 4 - 9 file) implicarea în afaceri și comportamentul fostului ministru al Apărării au făcut și fac și în prezent obiectul unor critici severe din partea presei (și, de dată mai recentă, chiar al unor anchete judiciare).

Pentru aceste motive, vă rog, domnule Președinte, să respingeți acțiunea recurentului și să mențineți în tot sentința instanței de apel.

Depun prezenta în trei exemplare. În interesul judecării cu celeritate a prezentei cauze, la data de 9 aprilie 2002 am expediat câte un exemplar recurentului și intimății pârâtă S.C. RH Press SRL (prin poștă, cu scrisoare recomandată, potrivit recipiselor atașate în anexa 5).

Cu respect,
Valerian Stan
9 aprilie 2002

Dosar nr 5974/1999

**Tribunalul București
Secția a III-a civilă
Sentința civilă nr 313
Ședința publică de la 21 martie 2001
Tribunalul compus din:**

Președinte – Cornel Dobraniște
Grefier – Constanța Olteanu
- extras din motivarea Sentinței -

„Analizând actele și lucrările dosarului, Tribunalul va respinge ca nefondată acțiunea întrucât în cauză nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile impuse prin dispozițiile art 998 și următoarele din Codul civil pentru angajarea în solidar a răspunderii civile delictuale a pârâților (publicația „Cotidianul” și VALERIAN STAN).

Astfel, situația de fapt expusă de reclamant în motivarea acțiunii este, în linii generale, cea reală și rezultă din actele depuse de reclamant, articolele de presă publicate în cursul anului 1999 de pârâtul VALERIAN STAN în ziarul „Cotidianul” din cadrul trustului de presă "RH PRESS" conținând afirmațiile la care face referire reclamantul.

Însă nici unul dintre aceste articole nu poate fi considerat că l-ar prejudicia moral pe reclamant, neavând un caracter denigrator, ofensator ori colamniator așa cum susține acesta.

Cele mai multe dintre afirmațiile cuprinse în diversele articole publicate trebuie privite ca forme ale pamfletului publicistic, cu atât mai mult cu cât la acea dată reclamantul și pârâtul VALERIAN STAN - fapt notoriu - se aflau pe poziții politice diferite, VICTOR BABIUC fiind ministru din partea Partidului Democrat, iar VALERIAN STAN - fost membru al Guvernului VICTOR CIORBEA și membru de seamă la Alianței Civice.

Fiind o personalitate politică de prim rang a vieții actuale din România, este firesc ca reclamantul să fie supus diverselor critici exprimate de alți oameni politici în ce privește activitatea sa ca persoană publică. Asemenea afirmații nu pot fi și nu trebuie interpretate ca fiind atacuri denigratoare ori ofensatoare câtă vreme se plasează în planul unui limbaj decent, nevulgar. Criticile exprimate în asemenea forme, chiar dacă au un caracter uneori ironic, nu sunt altceva decât manifestări ale luptei politice dintre diversele partide. De altfel este chiar indicat ca personalitățile publice, demnitarii și toate celelate persoane din prim planul vieții publice să fie vizați de presă și mass-media în ce privește diversele aspecte ale activității lor publice, știut fiind că presa este „câinele de pază al democrației". Or, România este un stat democratic.

Toate afirmațiile la care face referire reclamantul se referă la diversele aspecte ale vieții sale publice (demnitar, om de afaceri). Dacă aceste afirmații ar fi vizat laturi ale vieții private a omului VICTOR BABIUC, s-ar fi putut pune problema prejudicierii demnității și onoarei, și implicit, a reparării acestui prejudiciu prin echivalent bănesc.

Însă cele mai multe din articolele în discuție conțin informații cu caracter vag, nedeterminat, ele neputând fi considerate calomniatoare, chiar dacă ne-ar plasa pe terenul dreptului penal, căci art 206 din Codul penal cere ca afirmația să se refere la o faptă determinată .

Mai mult în calitatea sa de persoană publică, reclamantul trebuie să-și asume riscul de a fi supus diverselor critici venite din partea adversarilor politici. Câtă vreme aceste critici sunt forme ale luptei politice și de idei (și aceasta este situația în speță) ele nu pot fi considerate că ar avea caracter ilicit și producător de prejudicii morale.

Deci în cauză nu se poate vorbi despre o faptă ilicită a pârâților și cu atât mai puțin despre un prejudiciu moral suferit de reclamant.

De altfel, întrucât ne aflăm pe terenul dreptului civil și dreptului procesual civil, în care sarcina probei revine reclamantului conform art 1169 din Codu civil, acesta trebuie să justifice (condiție neîndeplinită în cauză) cum a ajuns la concluzia că demnitatea sa a suferit pagube de exact 1.500.000 de lei. Deci, reclamantul trebuie să prezinte instanței argumente (dacă nu probe, căci ar fi imposibil) din care să reiasă că atingerea adusă personalității, demnității și onoarei sale (adică scăderea prestigiului sau în fața cunoscuților, prietenilor, membrilor din familie și chiar cetățenilor) poate fi evaluată la suma de 1.500.000 de lei. Or, nu și-a îndeplinit această obligație în speță.

Ceea ce nu a sesizat reclamantul este faptul că, spre deosebire de dreptul penal, în dreptul civil este extrem de greu (dacă nu imposibil) de dovedit existența faptei ilicite cauzatoare de

prejudicii morale, căci raporturile juridice civile sunt guvernate de principiul bunei - credințe. Astfel, pârâții sunt prezumați a fi de bună credință până la momentul când se probează contrariul. Ca atare și din acest punct de vedere acțiunea reclamantului apare ca nefondată, nefăcându-se dovada relei credințe a pârâților.

Dimpotrivă, criticând un om politic, pârâții pot fi considerați că au acționat în realizarea unui interes legitim, de ordin public.

Trebuie adăugat sub acest aspect și faptul că pentru articolul de presă care a avut caracterul cel mai incisiv reclamantul și-a putut exercita dreptul la replică (așa cum chiar el recunoaște) ceea ce demonstrează o dată în plus că disputa dintre părți este o formă la luptei politice și de idei.

Se mai impune o precizare. Nu se poate interzice diverselor persoane (de regulă ziaristi) să-și exprime opiniile în presă în legătură cu diverse aspecte ale vieții, activității publice a oamenilor politici, căci libertatea de exprimare este garantată prin Constituție. Art 30 alin 6 din Constituție se referă la prejudicierea vieții particulare a persoanei, a demnității și onoarei acestuia, dar nu are în vedere aspecte ale vieții și activității publice ale diverșilor demnitari .

De altfel, dacă pentru articole precum cele publicate de pârâți s-ar acorda daune morale, Statul Român ar risca o nouă condamnare din partea Curții Europene a Drepturilor Omului precum în celebrul de acum caz "Dalban".